

**Economia política**

Codi: 101077

Crèdits: 12

| Titulació                                 | Tipus | Curs | Semestre |
|-------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500259 Ciència Política i Gestió Pública | FB    | 1    | A        |
| 2500262 Sociologia                        | FB    | 1    | A        |
| 2503778 Relacions Internacionals          | FB    | 1    | A        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Miquel Àngel Garcia López

Correu electrònic: MiquelAngel.Garcia@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

**Equip docent**

Francesc Xavier López Andrés

Paula Veciana Botet

Jordi Mundet Pons

Angel Luis Lopez Rodriguez

Rocio Baeza Fernandez

Miquel Àngel Garcia López

David Castells Quintana

**Prerequisits**

No es pressuposa cap coneixement previ d'Economia.

Cal tenir en compte però que l' Economia, com camp de coneixement, utilitza intensament els llenguatges numèric, gràfic i algèbric, a més del llenguatge verbal, per identificar i representar relacions quantitatives i de dependència i causalitat entre variables.

**Objectius**

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar les eines bàsiques desenvolupades fins ara per la ciència econòmica i que permeten analitzar i comprendre bona part de la realitat social actual, així com també qüestions d'organització econòmica persistents a tota societat humana. Algunes de les qüestions que es plantegen són les següents:

Des de quan, i per què, hi ha mercats i diner, i quina és la seva funció? Per què i quan creixen, o, al contrari, tanquen, les empreses? D'on surten els beneficis de les empreses? Què és la productivitat, i per què és important? Què son, i com poden ajudar els mercats de drets d'emissions a la sostenibilitat del planeta? Quines qüestions planteja el Canvi Climàtic? Com es pot mesurar el grau de desigualtat dins d'un país? Quines són les causes de la desigualtat i la pobresa dins d'una societat? Quines implicacions tenen les desigualtats de gènere? Quines intervencions públiques milloren el benestar col·lectiu, i quines no? Quines intervencions disminueixen la desigualtat i quines no? Per què hi ha diferències tan grans de renda per càpita entre els diferents països del món? Què son els cicles econòmics? Quines són les causes i les conseqüències de la inflació? Per què hi ha atur, i per què el nombre d'aturats varia al llarg del temps?

Tot i la complexitat de les preguntes plantejades, l'objectiu és que l'alumnat, en acabar el curs, hagi après a utilitzar les eines bàsiques de què disposem actualment per començar a tractar aquestes qüestions amb rigor i de manera autònoma, i sàpiga com buscar informació sobre els fets, com analitzar-los i com distingir entre anàlisi, valoració i opinió. Aquest esforç ha de permetre la participació fonamentada de l'alumnat com a part de la ciutadania als debats sobre polítiques públiques tant d'àmbit local com global, així com facilitar el seguiment de matèries de caire econòmic al llarg de la titulació.

## Competències

### Ciència Política i Gestió Pública

- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

### Sociologia

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

### Relacions Internacionals

- Analitzar la societat internacional i la seva estructura, així com entendre la rellevància en els problemes de la vida real i la pràctica professional.
- Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.

- Diferenciar les principals teories de les relacions internacionals i els seus diversos camps (teoria internacional, conflictes i seguretat, organitzacions internacionals, economia política internacional, etc.) per aplicar-los a la pràctica professional.
- Elaborar i preparar la presentació dinformes i/o propostes d'intervenció.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el comportament i evolució del règim regulador del comerç internacional.
2. Analitzar i singularitzar els rols dels diferents actors, estatals i no estatals, en el funcionament de l'economia i del comerç internacional.
3. Aplicar els principis polítics de llibertat, igualtat, equitat i sostenibilitat en l'anàlisi de l'economia política.
4. Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
5. Avaluar la qualitat del propi treball.
6. Contrastar la justícia social i el desenvolupament sostenible amb els indicadors econòmics apropiats.
7. Definir el paper de les institucions i dels actors econòmics en el sistema, especialment del sector públic i dels grups d'interès i altres actors socials (ONG, moviments socials, etc.).
8. Definir els conceptes de l'economia que permeten tractar aquests fenòmens.
9. Demostrar fins a quin punt els conflictes socials influeixen en les decisions econòmiques.
10. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
11. Descriure les dinàmiques dels sistemes econòmics, els seus límits i potencialitats i les seves conseqüències polítiques.
12. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
13. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
14. Distingir els conceptes de l'economia relacionats amb aquests problemes.
15. Distingir-ne els principals indicadors estadístics.
16. Elaborar i preparar la presentació dinformes i/o propostes d'intervenció.
17. Explicar els models teòrics d'economia prenent com a referència diferents casos històrics.
18. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
19. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
20. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
21. Identificar els problemes a què s'enfronten els agents econòmics quan han de prendre decisions en condicions d'incertesa, a partir de diferents experiències històriques.
22. Identificar els processos d'integració econòmica existents al món.
23. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
24. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
25. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
26. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
27. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

28. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
29. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
30. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
31. Treballar autònomament.
32. Utilitzar els conceptes econòmics per entendre unes polítiques o uns conflictes determinats.
33. Utilitzar les eines d'anàlisi de l'economia i el comerç internacional i aplicar-les a diferents processos i casos.
34. Valorar críticament les dinàmiques que es donen en la interacció entre l'estat i el mercat.
35. Valorar críticament les dinàmiques que es produeixen en la interacció entre l'estat i el mercat.

## Continguts

### BLOC 1

Tema 1. Conceptes bàsics d'economia: Què és l'economia. L'economia com un aspecte de les interaccions socials. Escassetat i elecció. Frontera possibilitats producció. Cost d'oportunitat. Rendiment. Eficiència. Desigualtat i discriminació. Els guanys del comerç internacional.

Tema 2. El mercat: oferta i demanda: El mercat i la competència. Introducció a les corbes de demanda i oferta. L'equilibri del mercat. Desplaçaments de les corbes d'oferta i demanda. L'excedent del consumidor i l'excedent del productor.

Tema 3. Teoria del consumidor: Demanda de mercat i demanda individual; l'elasticitat de la demanda: elasticitat-preu; elasticitat-renda i elasticitat-creuada; efecte renda i efecte substitució.

Tema 4. Teoria del productor: Tecnologia i funció de producció; funció de costos de l'empresa; costos totals, mitjans i marginals; costos variables i costos fixos; els rendiments a escala; costos a curt i a llarg termini.

### BLOC 2

Tema 5. Mercats perfectament competitius: Competència perfecta; maximització de beneficis i la corba d'oferta de l'empresa competitiva; corba d'oferta d'un mercat competitiu.

Tema 6. Mercats no competitius i la intervenció pública: La competència imperfecta: monopoli; regulació del monopoli; l'oligopoli i els cartels; polítiques públiques sobre els oligopolis; anàlisi de la legislació antimonopoli; la competència monopolística.

Tema 7. Externalitats i béns públics: Externalitats; béns públics; informació imperfecta.

Tema 8. El sector públic i els aspectes distributius. El sistema impositiu; distribució de la renda i equitat; desigualtats de gènere; usos del temps.

### BLOC 3

Tema 9. Els agregats econòmics: Renda i despesa en una economia; definició, mesura i components del PIB; limitacions del PIB; treball no remunerat i economia de les cures; la mesura del cost de la vida i la inflació.

Tema 10. L'economia a llarg termini: La producció i el creixement econòmic; la productivitat; l'estalvi i la inversió.

Tema 11. El treball i el mercat laboral: Oferta i demanda de treball; definició i medició de l'atur; el salari mínim; oferta de treball de les dones i falca salarial; el futur del treball.

### BLOC 4

Tema 12. Les fluctuacions econòmiques a curt termini: Costos de la inflació; els cicles econòmics; el model d'oferta i demanda agregades.

Tema 13. Polítiques d'estabilització macroeconòmica: Política fiscal i política monetària.

Tema 14. Anàlisi macroeconòmica de les economies obertes: La globalització; Moviments internacionals de béns i capitals; la balança de pagaments; tipus de canvi nominal i reals; la paritat del poder adquisitiu.

## Metodologia

Activitats dirigides (aula): 35% dels ECTS

Classes magistrals

Sessions d'aprenentatge basat en problemes

Sessions d'explicació i discussió de casos (articles de premsa; textos d'organitzacions internacionals com Nacions Unides o documents audiovisuals).

Activitats supervisades: 10%

Tutories (reunions individuals o en grups reduïts amb el professorat)

Activitats autònomes: 50 % dels ECTS

Lectura i estudi dels textos proporcionats (manuals, apunts, lectures): 30%

Realització d'esquemes conceptuals i de problemes: 20%

Avaluació: 5%

Conjunt de 6 activitats avaluables

La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                                                     | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                                          |       |      |                                            |
| Classe Magistral                                                                                          | 90    | 3,6  | 3, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 24, 25, 32, 35 |
| Pràctiques                                                                                                | 15    | 0,6  | 3, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 32, 35             |
| Tipus: Supervisades                                                                                       |       |      |                                            |
| Tutories                                                                                                  | 32    | 1,28 | 5, 12, 13, 29                              |
| Tipus: Autònomes                                                                                          |       |      |                                            |
| Consulta webs (premsa, instituts d'estadística, organitzacions internacionals, administracions públiques) | 20    | 0,8  | 12, 32                                     |

|                                                 |    |     |            |
|-------------------------------------------------|----|-----|------------|
| Lectura i estudi de material de classe i manual | 70 | 2,8 | 19, 20, 31 |
| Resolució de problemes                          | 60 | 2,4 | 5, 12, 31  |

## Avaluació

Es realitzaran 6 activitats d'avaluació concebudes com a complement de la necessària assistència regular a classe. D'aquestes, 3 corresponen al primer semestre (que donen lloc a la qualificació global del semestre), i 3 al segon semestre. La qualificació global de cada semestre pondera un 50% en la qualificació total de l'assignatura.

Les activitats 1 (SPC primer semestre), i 4 (SPC segon semestre) corresponen a sessions d'avaluació consistents en la resolució de problemes o preguntes/discussió escrita sobre textos per part de l'alumne a l'aula. Cadascuna ponderarà un 12.5% en la qualificació final (o, equivalentment, un 25% de cada semestre). Per aquestes sessions es podrà realitzar desdoblament del grup en els dies i hora especificats pel professorat.

Les activitats 2 i 5 seran activitats complementàries de l'assistència a classe, la naturalesa exacta de les quals serà fixada per cada professor-a entre les següents opcions: vídeos en grup; treballs escrits en grup; resolució individual d'exercicis encarregats pel professor-a; comentari individual d'un llibre acordat amb el professor-a. Per a cada modalitat, el professor-a publicarà amb antel·lació una rúbrica on s'expliquin els criteris d'avaluació. Cadascuna d'aquestes activitats ponderarà un 12.5% en la qualificació final (o, equivalentment, un 25% de cada semestre).

Les proves 3 i 6 corresponen a proves individuals o exàmens de comprensió i capacitat d'aplicació del conjunt de conceptes i temes tractats el primer i el segon semestre respectivament. Ponderaran cadascuna un 25% en la qualificació final (o equivalentment, un 50% de cada semestre). Per tal de fermitjana amb les SPC del seu semestre caldrà obtenir una nota mínima de 3.5 en aquestes proves. Aquestes proves tindran lloc el dia, hora i lloc indicats per la Facultat.

Cada professor-a podrà condicionar l'avaluació de les activitats SPC i de les activitats complementàries a l'assistència i participació a classe.

Per superar l'assignatura serà necessari que la mitjana ponderada de les proves dels dos semestres (ponderant 50% cadascun) sigui igual o superior a 5 punts sobre 10 i que la qualificació de cada semestre sigui igual o superior a 3,5 punts sobre 10.

En cas de que la mitjana indicada doni lloc a una qualificació de SUSPÈS, serà possible realitzar una sessió d'avaluació compensatòria (sempre que la mitjana no sigui inferior a 3). Aquells alumnes que es presentin a la prova compensatòria podran obtenir com a màxim una qualificació de 5 pel semestre que es presentin. Aquesta sessió tindrà lloc d'acord amb el calendari fixat per la Facultat. Si un alumne es presenta a prova compensatòria dels dos semestres, per superar l'assignatura serà necessari que la mitjana ponderada sigui igual o superior a 5 i que de la part de cada semestre tingui una nota igual o superior a 3,5.

Els estudiants que iniciïn el procés d'avaluació continuada esgoten la convocatòria i tindran una nota final d'aprovat o suspès de l'assignatura, en cap cas de no presentat.

Calendari aproximat avaluacions

Primer semestre

Prova 1: SPC 1 - Última setmana Octubre o Primera setmana Novembre (data fixada pel professorat).

Prova 2: Activitat complementària - a realitzar desde Setembre i lliurar la primera-segona setmana Desembre (data fixada pel professorat).

Prova 3: Prova escrita (data, hora i aula fixades per la Facultat).

Segon Semestre

Prova 4: SPC - Tercera-Quarta setmana Març (data fixada pel professorat).

Prova 5: Activitat complementària - a realitzar des de Febrer i lliurar la primera-segona setmana d'Abril (data fixada pel professorat).

Prova 6: Prova escrita (data, hora i aula fixades per la Facultat).

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                  | Pes                 | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                  |
|----------------------------------------|---------------------|-------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Activitat Complementària -1er semestre | 12.5%<br>Nota anual | 2     | 0,08 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35 |
| Activitat Complementària- 2on Semestre | 12.5%<br>Nota anual | 2     | 0,08 | 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35            |
| Examen 1 er semestre                   | 25% Nota anual      | 2,5   | 0,1  | 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 20, 25, 29, 30, 32, 35                                                                      |
| Examen 2on Semestre                    | 25% Nota anual      | 2,5   | 0,1  | 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 20, 25, 29, 30, 32, 35                                                                      |
| SPC - 1er Semestre                     | 12.5%<br>Nota anual | 2     | 0,08 | 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 35                                                  |
| SPC -2on Semestre                      | 12.5%<br>Nota anual | 2     | 0,08 | 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 24, 25, 29, 30, 32                                                             |

## Bibliografia

La següent bibliografia bàsica inclou manuals i llibres de referència. Cada professor-a recomanarà bibliografia i referències específiques per capítols. És responsabilitat de l'alumnat llegir els materials suggerits per a cada tema. Els dos llibres principals que es faran servir són els següents (cada professor-a indicarà en quina proporció i quins capítols corresponen a cada tema de la guia docent):

P. Krugman, R. Wells i K. Graddy, *Fundamentos de Economía*, Editorial Reverté, 2013.

Projecte CORE (<https://www.core-econ.org/>), e-book gratuït *La Economía*:  
<https://www.core-econ.org/the-economy/es/>

Altres llibres recomanats:

Mankiw, G.N., *Principios de economía*, Ediciones Paraninfo, 6ª ed., 2012.

Samuelson, P., Nordhaus, W., *Economía*. Ed. McGraw-Hill, 19ª ed., 2010

Mochón, F., *Economía. Teoría y Política*. Ed. McGraw-Hill, 6ª ed., 2009.

Robinson, J., Eatwell, J., *Introducción a la Economía Moderna*, 2ª ed., 1982.

Ostrom, E., El Gobierno de los bienes comunes : la evolución de las instituciones de acción colectiva, Fondo de Cultura Económica, 2ª ed., 2011.

Perdices de Blas, L.; Gallego Abaroa, E., *Mujeres economistas*. Editorial del Economista. Madrid, 2007.

Castells-Quintana, D., *La Esquiva Búsqueda de la Prosperidad: Una Breve Historia del Pensamiento Económico*, Ediciones UAB, 2021.

Enllaç recomenat a recursos addicionals de l'assignatura

<http://introduccioeconomia-dea.uab.cat/>

## **Programari**

- Editor de textos (Word, Pages, LaTeX, ...).
- Fulls de càlculs (Excel, Numbers, LaTeX, ...).
- Presentacions (PowerPoint, Keynote, LaTeX, ...).